

Георги Бенковски

Георги Бенковски

истинско име:

Гаврил Груев Хлътев е български революционер, основна фигура в организацията и ръководител на Априлското въстание през 1876г. в 4-ти Революционен окръг. Предводител на легендарната хвърковата чета.

БИОГРАФИЯ

Георги Бенковски е роден в Копrivщица на 21 септември 1843 г.

Има тежко детство. Баща му умира през 1848 и това принуждава Гаврил да учи само до 3-ти клас в Основното Копrivщенско училище, а след това учи занаят - терзийство.

По-късно става абаджийски чирак, отделя се от майстора си и сам се залавя с търговия. Обикаля големите пазари в Цариград и на юг из Анадола, което му донася голям успех, но променя възгледите си. Според неговите собствени думи пред Захарий Стоянов човек трябва да умее да лъже, за да бъде успешен търговец.

В продължение на десет години живее на различни места в Ориента – Измир, Смирна, Цариград, Анадола, Александрия, работейки всевъзможни неща.

Говорел седем езика – български, турски, гръцки, италиански, полски, румънски и персийски.

Приемайки името Георги Бенковски, той активно се включва в предприетите от българската революционна емиграция действия по организирането на неуспялото Старозагорско въстание (1875г.) с подпалване на Цариград и саможертвеното Априлско въстание, което единствено в ръководения от него IV революционен окръг избухва истински, а жестокото му потушаване довежда до обявяване на Руско-турската Освободителна война.

Революционна дейност

- ❖ В Букурещ се запознава със Стоян Заимов и се запалва по революционното дело.
- ❖ През лятото на 1875 г. той е включен в групата революционери-подпалвачи на Цариград. Целта на терористичния акт е да се предизвика смут в Османската империя. Групата пристига в имперската столица, но получава указания от Христо Ботев да прекъсне изпълнението на мисията, тъй като с нея би се компрометирало българското освободително движение.
- ❖ В Цариград българският революционер се снабдява с паспорт на полския емигрант – Антон Бенковски. По-късно Гаврил Хлътев заменя малкото име Антон с Георги.

- ❖ Избран е за помощник на Панайот Волов. Той се откроява със своите качества и Волов доброволно отстъпва мястото си на главен апостол.
- ❖ По време на обявяването на Априлското въстание, на 20 април 1876 г. в Копrivщица, Бенковски е в Панагюрище. Когато разбира, че в Копrivщица вече се бият, той обявява въстанието и в Панагюрище, след което бързо сформира чета и тръгва да вдига и околните села. Четата играе централна роля във военните действия на въстанието. Към нея се включват даже шестима хървати от Далмация и един немец, които работят на жп станцията в Белово. Единият от тях, Стефан Далматинеца, е последният им байрактар.

-
- ❖ След жестокото потушаване на бунта в Панагюрския регион Бенковски и четата се отправят към Тетевенския балкан, където на 12 май след предателство пада в река Костина пронизан от куршума на баш-потеряджията Рюзгяр Хаджи Ахмед ага.
 - ❖ Главата му е изпратена в Ботевград, а след това в София.
 - ❖ Тези събития са документирани от Захари Стоянов в "Записки по българските въстания". Самият автор преживява по чудо организираната им засада.

Кървавото кладенче

Из „Записки по българските въстания” на Захарий Стоянов

„Името Георги Бенковски не е просто случайност. То принадлежи на един полски патриот, заточен от руското правителство в остров Сахалин. Тоя поляк сполучил да избяга от каторгите и стъпил в Япония. Френският посланик в Едо го взел по своя защита, защото французите и до днес не са отказали още да дават своето покровителство на нещастните поляци. Той дал на поляка френски паспорт, в който се бележело и името му - Антон Бенковски, за да се върне с него в Европа. Антон Бенковски си избрал за местожителство Турция, така също гореща покровителка на неговите съотечественици, и тръгнал за Цариград.

В паспорта му се говорело открито, че той е полски емигрантин. Като пристигнал в Диарбекир, срещнал се случайно със Стояна Заимова, познат вече на читателите. Тоя последният така също заточеник от турското правителство, бил турил вече намерение да избяга. Като си разправил хала на А. Бенковски, предложил му, ако желае, да отстъпи нему френският паспорт, а той да си извади турско тескере. А. Бенковски склонил и продал паспорта на Заимова за 5 лири. С тоя паспорт Заимов сполучил да избяга в Румъния през 1875 година. Когато нашият Бенковски тръгвал за Цариград през същата година, за да го пали, както споменах вече по-горе, то Заимов му дал паспорта на А. Бенковски и така нашият Гаврил Хлътев бил принуден да замести своята българска фамилия с поляшка. “

Паметници

Родният дом на Бенковски е превърнат
в къща-музей в гр. Копrivщица

Паметникът на Бенковски над Копривщица е проектиран през 1971г. от скулптора Христо Танев и архитекта П. Татаров. На него са издялани думите му „Ставайте робове, аз не ща ярем!“;

"Хвърковата чета на Бенковски"
худ. проф. Димитър Гюдженов